

Kaj morate vedeti pred odhodom?

Zahvaljujemo se vam, ker ste zaupali vaše potovanje Kompas in se odločili za aranžma iz Kompasovega kataloga. Kot vedno se bomo tudi tokrat potrudili, da bodo vaša potovanja takšna, kakršna ste si želeli. Ker pa se zavedamo, da na uspešno potovanje vpliva veliko podrobnosti, vas prosimo, da naslednje informacije pazljivo preberete.

PRIJAVE, POGOJI IN PLAČILA

Sprejemajo jih poslovalnice KOMPASA d.d. in pooblaščenice agencije do 60 dni pred odhodom oziroma do zasedenosti prostih mest. Kadar je možno urediti potovanje ob prijavi, krajši od 60 dni pred odhodom, vam bomo potovanje pripravili po najugodnejših trenutnih možnostih. Ob prijavi izpolnite prijavnico KOMPASA d.d. in vplačate prijavnino, 30 % cene potovanja, preostali del pa najkasneje do 14 dni pred začetkom potovanja. Plačilo prijavnine potrjuje sprejem rezervacije. S podpisom prijavnice KOMPASA potrdite tudi seznanjenost s programom in s KOMPASOVIMI SPLOŠNIMI POGOJI IN NAVODILI ZA TURISTIČNE ARANŽMAJE TER POSEBNIMI SPLOŠNIMI POGOJI ZA SANJSKA POTOVANJA.

Prosimo, da ob prijavi navedete vse potrebne točne osebne podatke (kot so v vaših veljavnih potnih listih) in sicer: ime in priimek (kot sta v potovalnem dokumentu – potnem listu), datum rojstva, številka potnega lista, datum in kraj izdaje potnega lista, datum veljavnosti potnega lista. Poleg tega potrebujemo tudi številko mobilnega telefona, na katero boste dosegljivi zaradi morebitnih potreb obveščanja pred/med potovanjem, kot tudi vašo odločitev glede možnih doplačil navedenih v posameznih aranžmajih (enoposteljna soba, urejanje vizuma, dodatni izleti, obroki ...), posebnih želja (vegetarijanska prehrana) ipd. Za naknadno naročene storitve in želje ne zagotavljamo upoštevanja in možnosti ureditve storitev.

Potovanja s Kompasom vključujejo vse storitve, ki so navedene pod rubriko „cena vključuje“ pri posameznih programih. Objavljena cena posameznega aranžmaja v katalogu oz. ceniku velja za eno osebo, ki si deli dvoposteljno sobo in pri prijavi vsaj najmanjšega števila potnikov, ki je navedena kot potrebna za izvedbo potovanja.

Programi v katalogu so pripravljani po pogojih na dan 21. 2. 2016 (1 EUR je 1,11 USD; 17,89 ZAR; 17,88 NAD; 1,69 NZD; 1,59 AUD). V kolikor bo prišlo do večjih razlik v menjalnih tečajih, bomo skladno s tem oblikovali končno ceno, objavljeno v evrih.

Skladno s členom 900. Obligacijskega zakonika in Zakonom o varstvu potrošnikov si pridržujemo pravico do spremembe cene, če pride do sprememb v menjalnih valutnih tečajih ali do sprememb v cenikih prevoznikov in pravico do odpovedi potovanja, če se ne prijavi vsaj najmanjše število potnikov, potrebno

za izvedbo potovanja, ki je navedeno na programu potovanja.

Zagotavljamo, da so potovanja s turistično strokovno plati dobro pripravljena, s skrbno izbiro izvajalcev storitev, po pogojih, veljavnih v času priprave programa. Informacija, ki jo dobi potnik na prijavnem mestu ne obvezuje Kompas bolj kot navedbe v programu potovanja oz. ponudbi.

Programi so pripravljani po pogojih, veljavnih februarja 2016 oziroma v času navedenem na posameznem programu. S tem prenehajo veljati določila predhodnih objav.

V tiskovini so navedeni podatki in opisi, veljavni v času priprave tiskovine. Ker lahko nastanejo tudi morebitne kasnejše spremembe ali pa pride do tiskarske napake, so točni tisti podatki, o katerih ste obveščeni v trenutku prijave na aranžma. Za možne napake se v naprej iskreno opravičujemo.

S tem katalogom ukinjamo veljavnost enakih programov v katalogu Sanjska potovanja 2015/16 za vse objavljene odhode od 1. 5. 2016 dalje.

Izvajalec potovanja je KOMPAS d.d., Pražakova 4, Ljubljana, razen kadar je v programu navedeno, da se potovanje izvaja v sodelovanju z drugim organizatorjem.

CENE

Vse objavljene cene Kompasovih potovanj že vsebujejo vsa obvezna DOPLAČILA. Vse cene potovanj z letali vsebujejo letališke in varnostne pristojbine ter dodatek za gorivo v znesku, ki je bil poznan ob prijavi kataloga. Končni znesek teh se lahko spremeni in bo obračunan pred odhodom na potovanje. Končna cena aranžmaja (glede na prijavnino število potnikov) je vedno navedena v "Obvestilu pred odhodom na potovanje", ki ga pošiljamo do najpozneje 7 do 5 dni pred začetkom potovanja.

Skupna cena aranžmaja je sešteta na pogodbi/dokumentu, ki ga potnik prejme ob prijavi. Vsi popusti, ki so izraženi v odstotkih (npr. popusti za otroke, popusti za dodatno ležišče ...), bodo obračunani na znesek, ki ne vključuje letaliških in varnostnih pristojbin ter dodatka za gorivo in morebitnih drugih doplačil. Popusti se med seboj ne seštevajo.

ZAVAROVANJA

Zavarovanje odpovedi potovanja: ob prijavi priporočamo tudi doplačilo za Odstopnino (za primer višje sile zaradi katere se potnik potovanja ne bi mogel udeležiti). "Odstopnino" za vsa "Sanjska potovanja" in potovanja v "Skrivnostne dežele" lahko vplačate le preko ustrezne zavarovalniške police za zavarovanje rizika odpovedi turističnega potovanja.

Dodatno nezgodno zavarovanje: Slovenija nima podpisanih konvencij o brezplačnih storitvah za svoje državljane z izven evropskimi državami. V glavnem je treba nujno zdravstveno pomoč v tujini plačati in doma uveljavljati vračilo sorazmernega dela stroškov. ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE izstavlja na zahtevo potnika POKRITJE O PRAVICI DO DEJANSKIH STORITEV MED ZAČASNIM BIVANJEM V DRUGI DRŽAVI in posreduje informacije. Priporočamo, da si pred potovanjem uredite ustrezno zdravstveno zavarovanje z asistenco v tujini v poslovalnicah Kompas.

VIZUMI IN POTNI DOKUMENTI

Pred odhodom na pot preverite veljavnost vaših dokumentov, potrebnih za potovanje. Dolžnost potnika je, da ima pred potovanjem urejene potrebne dokumente, vključno z vizumom, ki so določeni po diplomatskih meddržavnih dogovorih. V primeru, da nimate urejenih vseh zahtevanih dokumentov, vam običajno že letalski prevoznik ne bo dovolil prijave za polet. Potniki v tem primeru sami krijejo vse nastale stroške.

Več o zahtevanih potnih dokumentih, vizumih in potrdilih o obveznih cepljenjih (kadar se ta zahtevajo), je navedeno v programih potovanj ter koristnih informacijah na koncu **kataloga na straneh 220-222**. Navedbe veljajo za slovenske državljane.

POMEMBNO: vaš osebni dokument za potovanje (potni list) mora biti veljaven vsaj 7 mesecev po končanem potovanju.

OBVESTILO PRED ODHODOM

Pred vašim potovanjem boste najkasneje 7 do 5 dni pred odhodom prejeli končno "Obvestilo pred odhodom", kjer vas bomo seznanili o podrobnostih programa, točnem odhodu in podali še dodatne uporabne informacije, pomembne za potovanje o hrani, pijači, primernih oblačilih, denarju, morebitnih posebnih varnostnih napotkih in splošnih napotkih o deželi, kamor potujete.

Iz obvestila boste izvedeli imena in naslove predvidenih hotelov na potovanju in ime predvidenega Kompasovega vodnika ali krajevne agenta, ki je

izvajalec rezervacije v navedeni deželi ali kraju. Če se v kraju potovanja podrobno o izletih, prevozih (npr. čas odhoda) itd. razlikujejo od napotkov na naših obvestilih, veljajo napotki krajevnega agenta, ki je dolžan upoštevati poslovnost, dobrobit in varnost potnika v danih razmerah. Če obvestila v omejenem roku ne boste prejeli, prosimo, da se oglasite na prijavnem mestu, osebno ali po telefonu.

ZDRAVSTVENI NAPOTKI

Pred potovanjem v oddaljene dežele Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije priporoča, da se vsaj 4 tedne pred pričetkom potovanja oglasite v eni izmed ambulant Zavoda za zdravstveno varstvo, kjer boste dobili vse potrebne zdravstvene informacije v zvezi z vašim potovanjem oz. na spletnem naslovu www.zdravinapot.net.

Na splošno vam priporočamo, da vzamete s seboj vsa zdravila, ki jih redno jemljete, in to v zadostnih količinah (naj bodo v originalnih pakiranjih s priloženimi navodili). Ob tem se spomnite na zaščitna sredstva proti mrčesu. Komarji so neslišni in jih je največ zvečer ter ob vodi in rastlinju, tudi malarijo prenašajo večerni komarji (ob večerih v ogroženih predelih priporočamo nošenje hlač, nogavic in dolgih rokavov). Ne pozabite na mazila proti izpuščajem, pikom, srbečici, proti sončnim opeklinam, na razkužilo in obliže za žulje in rane (odprte rane so zelo nevarne za infekcijo), ogleje ali drugo zdravilo proti diareji, aspirine ali druge analgetike itn. Požirek žgane pijače, s katero razkužite usta in grlo, je večkrat boljši od medicinskih razkužil.

POSEBNI IN SPLOŠNI POGOJI

Za vsa Sanjska potovanja in potovanja v Skrivnostne dežele iz tega kataloga veljajo Splošni pogoji in navodila za turistične aranžmaje Kompas d.d., ki so na voljo na Kompasovih spletnih straneh: www.kompas.si in kot posebna tiskana priloga v vseh poslovalnicah Kompassa in pooblaščenih agencijah, razen določil drugega odstavka VII. člena Potnikova odpoved ali sprememba potovanja. Višina povračila stroškov odpovedi aranžmaja je odvisna od časa pred dnevom pričetka opravljanja storitev, v katerem je potnik predložil odpoved oziroma drugače odpovedal potovanje in je za vsa Sanjska potovanja in potovanja v Skrivnostne dežele iz tega kataloga:

- 60 do 45 dni pred dnevom pričetka opravljanja storitve – 10 % cene aranžmaja
  - 44 do 30 dni pred dnevom pričetka opravljanja storitve – 30 % cene aranžmaja
  - 29 do 22 dni pred dnevom pričetka opravljanja storitve – 50 % cene aranžmaja
  - 21 do 8 dni pred dnevom pričetka opravljanja storitve – 80 % cene aranžmaja
  - 7 do en delovni dan do dneva pričetka opravljanja storitve – 100 % cene aranžmaja
- Neudeležba brez odpovedi 100 % cene aranžmaja.

Posebni in splošni pogoji, navedeni v tem katalogu, veljajo tudi za vse ostale programe Sanjskih potovanj in potovanj v Skrivnostne dežele ki so pripravljene posebej (oz. niso objavljeni v tem katalogu) in za zaključene skupine, v kolikor ni na programu/ponudbi drugače navedeno.

Če so določila o odpovednih stroških (potnikova odpoved potovanja ali sprememba potovanja) za posamezen aranžma potovanj drugačna od tistih v zgornjih odstavkih rubrike "Posebni in splošni pogoji", veljajo določila, navedena v posameznem aranžmaju.

Kadar je Kompas posrednik aranžmajev, ki jih izvaja druga agencija, veljajo splošni pogoji in določila izvajalca aranžmaja.

SPLOŠNA NAVODILA NA POTOVANJU

Prosimo, da upoštevate napotke in obvestila, da bo potovanje res potekalo v vaše zadovoljstvo. Poudarjamo, da potovanja v (sub)tropsko območje z visoko vlago ali višinsko področja ali suhe celinske predele znajo biti utrujajoča. Istočasno izpostavljanje organizmu nemurnemu premiku. Pri medcelinskih potovanjih boste v večini primerov preživeli "prvo" in "zadnjo" noč na letalu brez "pravega" spanja. Zato pojdite na pot spočiti, predvsem pa psihično pripravljene.

Če potnik s svojim vedenjem, nastopom in ravnanjem moti normalen potek potovanja ter krši zakone in predpise države, v kateri se nahaja oz. izvajalcu storitev, si KOMPAS d.d. pridržuje pravico, da potnika s potovanja odstrani na njegove stroške in se šteje kot potnikova odpoved potovanja. Potnik je dolžan pokriti vse nastale dodatne stroške ter nima pravice do povračila stroškov in/ali vračila vplačane cene aranžmaja.

OBIČAJEN POTEK POTOVANJA

Individualna potovanja

To so potovanja brez spremstva Kompasovega (slovensko govorečega) vodnika. Predlagani aranžmaji so v izvedbi naših krajevnih agentov in ob spremstvu krajevnih, angleško oz. nemško govorečih vodnikov. Prednost individualnih potovanj je v tem, da sami izberete čas potovanja in storitev po izbiri iz naše ponudbe. Če imate vsaj osnovne izkušnje s potovanji in se lahko v tujem jeziku sporazumevate (angleščina oz. nemščina in ponekod francoščina, španščina ali italijanščina), boste zagotovo lahko normalno potovali.

Pri individualnih potovanjih boste po dokončnem plačilu prejeli vavčer, ki je dokument za izvajalca (krajevnega agenta, hotel ali prevoznika) in tudi vplačane letalske vozovnice za prevoze po vašem aranžmaju (oz. na odhodnem letališču kot je navedeno v "Obvestilu o odhodu"). Kadar imate v aranžmaju vključen prevoz letališče – hotel – letališče, vas bo ob prihodu v 'Arrival Hallu' čakal predstavnik KOMPASA ali naše krajevne agencije z napisom z vašim imenom ter včasih z imenom KOMPAS (ali imenom drugega organizatorja, kadar smo posrednik). Pripeljal vas bo do vašega izbranega hotela. Od njega boste dobili dodatne napotke, program za izlete ter nadaljnje storitve, če imate te rezervirane in plačane že pri nas vnaprej. Originalni vavčer oddajte izvajalcu, kopijo zadržite za svojo evidenco.

Če imate samo rezervacijo hotela, ob prihodu v recepciji oddate originalni vavčer, ta potrjuje plačilo pri nas rezerviranih in plačanih storitev.

Skupinska potovanja

To so potovanja v spremstvu Kompasovega vodnika, za katera je potrebno vsaj minimalno število potnikov na posamezni odhod. Velika prednost skupinskih potovanj je v tem, da potnike ves čas potovanja spremlja slovensko govoreči Kompasov vodnik. Skupinska potovanja so običajno tudi cenovno ugodnejša ter brezskrbnejša.

Potniki ob začetku skupinskega potovanja Kompasovemu vodniku predložijo dokument o plačanem aranžmaju (vavčer oz. potrdilo o plačilu). Pri letalskih aranžmajih skupinskih potovanj vam KOMPASOV vodnik oz. predstavnik na odhodnem letališču v Evropi preda letalske vozovnice, da se prijavite za predvideni polet.

Pri skupinskih potovanjih ureja vse potrebno s hoteli in agenti naš vodnik. V hotelih je običajno potrebno izpisati osebne podatke na hotelske obrazce za registracijo v hotelu.

Izleti in ogledi, vključeni v program skupinskih potovanj, so z (obveznim) krajevnim in slovenskim vod-

nikom. Glavne vstopnine so vključene v ceno, če ni v programu drugače določeno.

Individualna in skupinska potovanja: če na letalu ali ob prihodu v državo dobite v izpolnjevanje posebne obrazce za vstop v državo, jih izpolnjene predložite ob kontroli potnih listov oz. ob prehodu carine (včasih tudi zdravstvene izjave za krajevo zdravstveno inšpekcijo). Del obrazca/ev, ki vam ostane, morate obvezno imeti ob izhodu iz države v potnem listu. Po pristanku na letališču, ki je cilj vašega potovanja, opravite kontrolo potnih listov, prevzamete svojo prtljago in opravite carino (zeleni kanal – če nimate prijave za carino; rdeči kanal – če karkoli prijavljate) in pridete v avlo prihodov "Arrival Hall".

RAZPISANI IZLETI ZA POTNIKE V KRAJU POTOVANJA

V naših programih navedeni izleti in cene v kraju potovanja so za izlete, za katere naše krajevne agencije sprejemajo prijave od nas in svojih drugih agentov ali dan vnaprej s svojih prodajnih mest iz hotelov. Prijavljene goste pridejo iskat ob določenem času v hotel (bodite v recepciji) ali (če je to vnaprej sporočeno) na drugo zbirno mesto ter jih po končanem izletu pripeljejo nazaj. Vodijo krajevni vodniki v jeziku, ki je naveden v naših programih (največkrat angleščina). Naše objavljene cene veljajo, če je prijava za izlete sprejeta na našem prijavnem mestu ob rezervaciji potovanja.

KOMPASOV VODNIK

Pri skupinskih potovanjih bo praviloma ves čas z vami usposobljen slovensko govoreči Kompasov vodnik z veljavno licenco za vodenje skupin. S seboj bo imel potrebne dokumente za potovanje. Z njim se boste srečali na zbirališču, navedenem v obvestilu pred odhodom, ter mu oddali vaš vavčer, ki ste ga prejeli ob dokončnem plačilu aranžmaja.

Praviloma vam bo skupaj z lokalnim vodnikom turistično predstavil deželo, pomagal pri urejanju formalnosti na letališčih, pri prehodu mej, pomagal pri nastanitve ter skrbel za vaše počutje in splošno varnost ter vas zastopal v mnogih nepredvidenih situacijah, ki lahko nastanejo.

Pri agenciji Kompas se močno zavedamo pomena vodnika in zato praviloma izbiramo vodnike, ki so visoko usposobljeni, izkušeni ter osebe, na katere se lahko na vašem potovanju zanesete. Dolgoletne zelo visoke ocene naših vodnikov s številnih potovanj po vsem svetu to potrjujejo.

NAPITNINE

Na večini Sanjskih potovanj in potovanj v Skrivnostne dežele iz kataloga je v navadi, da se za lokalnega vodnika in voznika na koncu potovanja (v kolikor ste z njunim delom zadovoljni) v znak zahvale za opravljeno delo zbere napitnine. Ta se razlikuje od države do države, ustrezno informacijo o predvideni višini zneska pa vam bomo posredovali v Obvestilu o odhodu. Napitnine se po navadi štejejo "na osebo", ne glede na starost.

HOTELSKE NASTANITVE

Kategorizacija hotelov je mednarodna. To pomeni, da se od dežele do dežele razlikuje in standardi po svetu niso enotni. Naš izbor je med hoteli 3* do 5*, le redko 2* in to le za hotele, ki imajo kljub 2* solidne storitve. Programi potovanj in posledično izbor nastanitve na potovanju so načrtovani z vso skrbnostjo ter tako, da cena aranžmaja ustreza kakovosti nastanitve. PRIJAVA V HOTELU po mednarodnih pravilih je nastanitev v hotelski sobi od pribl. 14.00 ure na dan prihoda in izselitev iz sobe do 10.00 ure na dan odhoda.

LETALSKI PREVOZI

Z vsemi storitvami so letalski prevozi v celoti v pristojnosti prevoznikov. Letalski prevoznik lahko spremeni ceno in čas prevozov, letaliških in varnostnih pristojbin in dodatka na gorivo brez predhodnih obvestil. Enako lahko spremeni pogoje dovoljene prtljage, tako ročne kot oddane in postopek kontrole potnikov in prtljage. Zato v teh primerih vedno veljajo splošni pogoji letalskega prevoznika. V primeru, da bo organiziran odhod z drugih bližnjih letališč, ne z ljubljanskega, bo do tja organiziran prevoz, kot je navedeno pri posameznih programih.

AVTOBUSNI PREVOZI

Na vseh naših potovanjih zagotavljamo prevoze z zasneljivimi in udobnimi klimatiziranimi avtobusi. Upoštevati je potrebno, da pri celodnevni vožnji noben avtobus ni dovolj udoben, zato se potovanja, kjer je več vožnje z avtobusom, prilagajena tako, da je več postankov in možnosti "pretegniti noge".

PRTLJAGA

Na splošno: potujete s čim manj prtljage in ta naj bo trpežna. Vsak potnik bi moral biti sposoben rokovati s svojo prtljago, ker jo je treba dvigniti in prenašati, saj ni povsod vozičkov in postreščkov oz. nosačev. Točna določila o prtljagi ima vsak prevoznik oz. izvajalec. Večina letalskih prevoznikov dovoljuje v ekonomskem razredu do 20 kg prtljage brez DOPLAČILA ter ročno prtljago. Višek prtljage se plačuje od 40 USD/kg. Na avtobusih in večjih ladjah je povprečje en kovček na potnika; na safarijih 1 manjši kos mehke prtljage, podobno v čolnih in barkah.

Ročna prtljaga: obilne ročne prtljage ne dovolijo na letalo (predpisana je velikost npr. 55x30x20 cm in teža približno 5–7 kg, suknjič/plašč ter majhna ročna torbica) za medcelinske lete. Vsebuje naj: dokumente, osnovna zdravila, kozmetiko, prvo preobleko oz. vse kar rabite vsaj za en dan bivanja, če bi ostali brez prtljage, kakor tudi fotoaparate, kamere itd. zaradi carine in uporabnosti. Zaradi strogih kontrol in posebnih predpisov združenja letalskih prevoznikov o ročni prtljagi (prepoved kakršnih koli ostrih ali koničastih predmetov, omejitev vnosa tekočin, krem in emulzij, pakiramo v zatesnjenih prozornih plastičnih vrečkah itn.) in carinski ter osebni kontroli na letališčih, boste z Obvestilom pred potovanjem prejeli dodatna navodila, glede na takrat veljavne predpise.

IZGUBA ALI POŠKODBA PRTLJAGE

Letalski prevozi: ob oddaji prtljage dobite kot potrdilo "baggage check" (praviloma listek pripnejo na letalsko vozovnico; ta listek je del nalepke, ki jo da uslužbenec na vašo prtljago – preverite, da je oznaka na vaši prtljagi za letališče, do katerega potujete). V primeru poškodbe ali izgube prtljage je to dokument o vaši prtljagi, odgovoren zanjo pa dotični letalski prevoznik. Zaradi varnosti v letalskem prometu gre vsa prtljaga skozi rentgen kontrolo. V primeru izgube ali poškodbe prtljage je potrebno na letališču stopiti do urada "Lost and Found", izpolniti ustrezen obrazec – deklaracijo (navedete vrsto prtljage, opis – videz, vrednost in vsebino itd.) in dalje urejati z letalskim prevoznikom. Drugi prevozi ali hotel: Če pride do poškodbe ali izgube prtljage pri drugih prevoznikih (vlak, avtobus, ladja) ali v hotelih, potnik ureja odškodnino ali najdbo s prijavo izvajalcu. Izgubo ali izginotje je potrebno takoj prijaviti policiji in dobiti pisno potrdilo o prijavi. Vedno morate imeti na prtljagi čitljivo napisano vaše ime in naslov ter obešanko z navedenimi letalskimi prevozi med potovanjem.

OBLEKE

Osnovno pravilo: bodite v udobnih oblačilih in obutvi, primerni kraju, kulturi, običajem in letnem času oz. podneblju, kamor potujete, ter s čim manj prtljage. Držite se "sistema čebule" – hitra možnost preoblečenja. Zlasti v tropskih in subtropskih območjih zaradi vročine in visoke vlage priporočamo oblačila iz naravnih materialov, pokrivala in kreme za zaščito proti soncu (faktor 20 ali več), očala za zaščito oči. Imejte pri roki dežnik, dežni plašč ali peelerino za zaščito pred dežjem. Obutev naj bo udobna, "uhojena", lahka za v prtljago, primerna vremenu, kamor potujete in načinu potovanja. V javnih prostorih (tudi v hotelih, na letališčih ...) bodite oblečeni udobno, vendar spodobno. Če prireditelj ali lokal (večerni bar) zahteva predpisano obleko, npr. kravato ipd., vstopa brez predpisane obleke ne dovolijo, pogosto pa si jo lahko sposodite – za doplačilo. Ob vstopu v cerkve, templje in druga svetišča bodite oblečeni primerno (upoštevajte navodila krajevnih predstavnikov glede "pokritih" ramen, kolen, glave ...), pogosto se je treba sezuti, sedeti s spodvitimi nogami itd. Če potujete v hladna območja, poskrbite za topla, udobna, lahka oblačila, primerna za prenašanje v prtljagi.

Če ste se odločili za program, označen z LAHKOTNI AVANTURIZEM, ali za trekking, vzemite s seboj ustrezno športno opremo, manjšo potovalko ali nahrbtnik, kamor boste lahko spravili potrebne stvari za nekaj dni poti brez "velike prtljage" (ki bo ostala v garderobnih skladiščih). V Obvestilu, ki vam ga bomo poslali pred potovanjem, vam bomo naštelili ali priporočili, kaj vzeti s seboj, kupiti na potovanju ali si sposoditi.

HRANA IN PIJAČA

V vseh krajih in hotelih v Evropi in zlasti na drugih kontinentih imajo tipično krajevno prehrano. V turističnih središčih najdete tudi restavracije z evropsko oz. različno mednarodno hrano. Privoščite si sadje, ki se lupi. Ne pijte vode iz pip, če ni izrecno napisano, da je pitna, ampak ustekleničeno. Skušajte se izogibati ledu, ker je iz krajevne vode in mraz ne uniči bakterij.

Kontinentalni zajtrk (omenjen v programih kot zajtrk) je standarden: en sok, kava ali čaj, kruh, maslo, marmelada. Ameriški zajtrk, ki je všteti v ceni večine naših programov, je bifejski samopostrežni zajtrk, običajno s ponudbo od kruha, masla, salam, jajc, kuhane hrane do sadja ter seveda kave oz. čaja in sokov.

Menijska kosila ali večerje (ki so v programih všteti kot polpenzion oz. polni penzion ali ponujeni z možnostjo DOPLAČILA), so pripravljene s strani hotela ali restavracije in ponavadi z možnostjo izbire 2 – 3 glavnimi jedmi. Vegetarijanska hrana se ponavadi dobi povsod, vendar prosimo, da to zagotovo navedete ob prijavi; za obroke na letalih je nujna najava vegetarijanske hrane vnaprej.

ALL INCLUSIVE pomeni "vse vključeno". Običajno to niso le zajtrk, kosilo in večerja, ampak tudi dopoldanski in popoldanski prigrizek ter nekaj pijače; dodatno so pogosto brezplačne nekatere športne, rekreativne in zabavne dejavnosti ter otroški klubi. Pri opisu hotela v programu oz. ponudbi in v ceniku navajamo, kaj vse je vključeno.

MENJAVA DENARJA V KRAJEVNO VALUTO

Večina dežel na drugih kontinentih ima svoj denar, ki ga pri nas ne morete zamenjati (izjeme: Avstralija, Japonska, ZDA, Kanada). Izven Evrope je najbolj cenjena tuja valuta ameriški dolar (pogosto ne morete menjati zmečkanih, opisanih bankovcev; ponekod je boljša menjava manjših, drugod bankovcev večjih vrednosti itn.), a tudi euro si je utrl pot. Priporočamo,

da ob vstopu v državo že na letališču zamenjate nekaj denarja v krajevno valuto, ostalo sproti, po potrebi. V glavnem lahko višek krajevne valute ponovno zamenjate v ameriške dolarje ali v drugo trdno valuto pred odhodom, na letališču, že znotraj prostocariškega dela (ponekod zahtevajo potrdilo o uradni menjavi iz trde valute v krajevno). Menjava v bankah ali pooblaščenih menjalnicah je običajno boljša od menjav v hotelih. Plačilo s kreditnimi karticami (EuroCard – MasterCard, American Express, Visa, Diners ...) je možno v večini turističnih središč v hotelih, agencijah, trgovinah, včasih celo na stojnicah, tudi za manjše zneske.

NAKUPI

Ko ste se seznanili s krajevno valuto, preverite, če so cene trdno določene, ali pa se od vas pričakuje, da pokažete svoje pogajalske sposobnosti. Če ste začeli barantati in dosegli ceno, ki ste jo vi postavili, je izjemno nevljudno in za prodajalca žaljivo, če od nakupa odstopite. Pazite, da dobite, kar ste kupovali, ter zahtevajte račun in mednarodno veljaven garancijski list, na stojnicah pa plačajte celoten znesek naenkrat (ne bankovec po bankovec). Vsaka država ima svoje carinske predpise, ki določajo dovoljen vnos za osebno uporabo: večina dovoljuje vnos 1 l alkohola, 200 cigaret in predmete za osebno uporabo. Vse dežele strogo kaznujejo prekupčevanje ali prenos orožja in mamil (nekateri s smrtno obsodbo), ilegalno trgovanje z antičnimi, kulturnimi in umetniškimi vrednostmi. Nekatere zahtevajo prijavo vsega tehničnega blaga (tudi fotoaparate, kamer ...), denarja, zlatnine, dragih kamnov itd. Posledice in stroške nespoštovanja carinskih, zakonskih in diplomatskih predpisov, hišnih redov, pravil in konvencij nosi potnik sam.

OSNOVNI VARNOSTNI NAPOTKI

Priporočamo, da potne liste, letalske vozovnice, denar in druge vrednosti hranite v hotelskih sefih (običajno je potrebno plačilo za uporabo). Vedno imejte kopije dokumentov, kreditnih kartic, številke letalskih vozovnic itd. spravljene ločeno, ker bi podatke potrebovali za prijavo ob izginotju. Na vseh letališčih in drugih javnih mestih je prepovedano puščati nenadzorovano prtljago. Priporočamo, da pazite na svojo lastnino, saj so brezbrizni turisti vedno mamljivi za tatove.

Za primer potreb po konzularni in drugi pomoči priporočamo, da si naslove diplomatskih predstavništva Republike Slovenije priskrbite pred odhodom na pot (spletni naslov: www.mzz.gov.si). Slovenija v večini držav na drugih kontinentih nima svojih diplomatskih predstavništva. V teh primerih slovenske državljane zastopajo avstrijska ali druga diplomatska predstavništva Evropske skupnosti, vendar le po navodilih slovenskega MINISTRSTVA ZA ZUNANJE ZADEVE. To pa lahko pomeni dolgotrajen in drag postopek pri urejanju nadomestnega potnega lista, nakupu nove letalske vozovnice, hotelski nastanitvi itd., kar je vse na stroške potnika.

REKLAMACIJE

Iskreno nam je žal, če vaše potovanje kljub vsemu ne bo takšno, kot ste pričakovali. Zato vas prosimo, da se skladno s splošnimi pogoji in navodili za potovanje že na samem potovanju obrnete na izvajalca, agenta, našega vodnika oz. na recepcijo hotela. Večino težav lahko Kompasov predstavnik (naveden na vavčerju oz. v „obvestilu pred odhodom“) reši na kraju samem. Ob nastopu težav priporočamo, da zahtevate pisno potrditev o prijavi. Kadar potujete s Kompasovim vodnikom, ni v njegovi pristojnosti, v kolikor se težave ne odpravijo, da vam na kraju samem prizna kakršne koli zahtevke ali povračila.